

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Факультет іноземної філології

Історичний факультет

**СХОДОЗНАВСТВО.
АКТУАЛЬНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

Тези доповідей

II Міжнародної науково-методичної конференції

19 березня 2021 р.

Харків – 2021

УДК 81'243
ББК 81.2
С91

Укладачі: Н.В. Руда, Л.М. Ямпольська

Організаційний комітет конференції:

Ю.Д. Бойчук – ректор, доктор педагогічних наук, член-кореспондент НАПН України (Україна)
С.В. Бережна – проректор з наукової, інноваційної і міжнародної діяльності доктор історичних наук, професор(Україна)
Д-р Кемаль Учунджу, професор, Чорноморський технічний університет (Туреччина)
Н.В. Руда – завідувач кафедри східних мов, кандидат філологічних наук, доцент (Україна)
Л.М. Ямпольська – доцент кафедри всесвітньої історії, кандидат історичних наук, доцент (Україна)
І.А. Скразловська – доцент кафедри східних мов (Україна)
Д-р Алібекіроглу Сертан - викладач кафедри турецької мови і літератури у Газіантепському університеті (Туреччина), запрошений викладач кафедри східних мов ХНПУ імені Г.С. Сковороди

Сходознавство. Актуальність та перспективи. Тези доповідей II Міжнародної науково-методичної конференції, 19 березня 2021 р. – Х.: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2021. – 206 с.

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського-національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди
протокол № 3 від 07.04.2021

До збірника увійшли тези доповідей II Всеукраїнської науково-методичної конференції «Сходознавство. Актуальність та перспективи», присвячені проблемам східної філології, освіти та виховання, методики навчання сходознавчих дисциплін, перекладу, міжкультурної комунікації, літературознавства, історії, економіки, політики, соціуму країн Сходу. Розраховано на наукових працівників, викладачів, аспірантів, студентів філологічних та історичних спеціальностей.

Видано за рахунок укладачів

УДК 81'243
ББК 81.2
С91

ЗМІСТ

СХІДНА ЛІНГВІСТИКА

Агєєва М.М., Радченко К.М. Загадкові назви Каспійського моря.....	7
Басам Санатуллах. Історична довідка про фарсі-дарі.....	8
Богдан А.А. Концепція «ребенок, сын» в китайських ідиомах чэньюй.....	11
Водолажський Д.О. Розкриття концепції «мужність» у китайських іменах.....	12
Гришина Б. М. Засоби вираження експресії в китайській мові за допомогою службових слів.....	14
Гуцуляк К.С. Сучасний сленг в китайській мові. Англiцизм, напiвкалька та переклад.....	15
Дмитренко А. А. Продуктивніе словообразовательніе модели китайского языка на материале названий фруктов и овощей.....	16
Долгополова Д. С. Інтернет-сленг в китайській мові.....	18
Донченко М.О. Концепт «краса» у мовній картині світу Китаю.....	19
Завгородня О.С. Концептоутворюючий аспект жіночих імен в перській мові.....	21
Гльницька М.Б. Поле семантичної реалізації колоративної лексики: пряме/переносне та конкретне/абстрактне.....	24
Кім О.В. Актуальність вивчення лексики мобільних застосунків у китайській мові.....	26
Коляда А.В. Синтаксичні особливості драматургії Лао Ше.....	27
Куліш М.О. Особливості вживання означень у п'єсі “Чайна” (茶馆).....	30
Макітренко К.О. Особливості сучасного китайського мовного етикету.....	32
Поміляйко В.О. Сленг як невід’ємна частина сучасної китайської мови.....	34
Протопопова Є.П. Інверсія додатку у текстах публіцистичного стилю.....	35
Романченко А.С. Художні засоби створення сумного настрою в книзі 几米 “寂寞上场了”.....	37
Руда Н.В. Частотність безсполучникових багатокomпонентних складних речень у сучасній китайській літературній мові.....	39
Самойлова С.А. Словотворчі морфеми в назвах прикрас в китайській мові.....	40
Саніна Г.В. Ієрогліфічна парадигма японського письма: походження та перспективи щодо сучасних соціокультурних процесів.....	41
Светличная А.Ф. Особенности образования названий китайских блюд.....	44
Сусленко А.М. Труднощі перекладу колірних виразів в англійській та перській мовах: культурне порівняння.....	46
Толмачова К.М. Феномен перемикування кодів у контексті мовної ситуації в Марокко.....	48
Федорченко А.А. Графемы со значением «оружие» в современных иероглифах.....	51
Хижа І.П. Лексичні засоби створення портрета головного героя в оповіданні Мо Яня «Геній».....	53
Шапаренко Е.Е. Історія вивчення стилістики у китайському мовознавстві.....	55

ЛІТЕРАТУРА КРАЇН СХОДУ

Быкова И.А., Пелехата К. Проблема одиночества в творчестве Кобо Абэ.....	57
Долженко А.О. Концепт любові у віршах Сюй Чжімо.....	58
Жукова М.О. Образ місяця в українській та китайській поезії.....	60
Кравчук К. Лі Бо та особлива мова його віршів.....	62
Криворучко С.К. Страх смерті в оповіданні Ді Ань «Коли ж моя черга?».....	63
Сасыкулова Ч.Т. Поэзия С. Эралиева как представителя послевоенной киргизской литературы.....	64
Смілянська О.О. Український та китайський літературний постмодернізм.....	67

5. Эралиев С. Избранное. – Москва, 1981.

6. Шамшиев Б. А. Осмонов и киргизская поэзия 50 – 60-х годов. – Бишкек, 1993. – 155 с.

УКРАЇНСЬКИЙ ТА КИТАЙСЬКИЙ ЛІТЕРАТУРНИЙ ПОСТМОДЕРНІЗМ

Смілянська Ольга Олександрівна, студентка 3 курсу

Харківський національний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди

Науковий керівник: викладач кафедри східних мов Ю.В. Андреева

Література завжди є відображенням суспільних та культурних процесів нації, її цінностей і хвилювань на даному етапі історії. У той же час глобальні літературні процеси є спільними для всього світу, що дозволяє проводити порівняльний аналіз літературних течій різних країн.

Уперше термін «постмодернізм» згадується у 1917 році у роботі німецького філософа Рудольфа Панвінца «Криза європейської культури». Але поширився він лише наприкінці 1960-х років спочатку для означення стильових тенденцій в архітектурі, спрямованих проти безликої стандартизації, а пізніше – у літературі, малярстві та музиці. Цей літературний напрям вважають реакцією на утиск прав людини, жахи війни і повоєнні події. Він розпочався із заперечення ідей епохи Просвітництва, реалізму і модернізму. Але якщо в модернізмі основна мета автора – знайти сенс в мінливому світі, то письменники-постмодерністи говорять про безглуздість того, що відбувається. Вони заперечують закономірності і ставлять понад усе випадок. Іронія, чорний гумор, фрагментарність оповіді, змішування жанрів - ось основні риси, характерні для літератури постмодернізму [1].

Українська та китайська версії постмодернізму запозичили теорію з Заходу. Але обидві країни мали різний культурний ґрунт і соціальну атмосферу для схрещування західного постмодернізму зі своїм літературним процесом. Але одночасно з тим, дві такі далекі країни мають набагато більше спільного в суспільних настроях другої половини ХХ-го століття, ніж може здатися на перший погляд.

Із самого початку свого розвитку український і китайський варіанти постмодернізму зіткнулися зі схожою політичною ситуацією: звільнення від диктату і ідеологічної однозначності. Обидва вони боролися проти тоталітаризму в політиці і культурі, висловлювали свій сумнів в утопічних ідеалах комунізму, намагалися зірвати офіційні маски.

У Китаї з кінця 70-х рр. виявилася ненависть інтелігенції до пережитків деспотизму, яке проявилось в період «культурної революції». Творча інтелігенція прагнула до руйнування центрального владного дискурсу. Західна література послужила стимулом для початку творчості китайських постмодерністів. У 1980 р в Китаї вийшла перша збірка перекладних творів західної літератури «Збірка оповідань сучасних напрямків». Замість терміна «постмодернізм» тоді використовувався термін «модернізм пізнього періоду» [2].

На територію власне України постмодернізм як естетичне явище прийшов з великим запізненням. Більш ніж за півстолітню історію свого існування на Заході цей світоглядний феномен став цікавим для українських письменників з причин, які не вимагали розуміння суті виникнення постмодернізму. Українська сучасна література в 80-90-хх рр. ХХ ст., позбувшись від соцреалістичних канонів, гостро вимагала нових форм і прийомів для вираження [1].

Головні прийоми українського постмодернізму за Т. Гундоровою, іронія і стилізація, особливо поширені в кінці 80-х – на початку 90-х років, поступово в літературі переживають зміну функцій. Необхідні для раннього постколоніального дискурсу як інструменти боротьби з каноном, вони стають практично не потрібними, вторинними на початку 2010-х років, в період активних спроб виходу українського письменника на

європейський ринок і читача, якому внутрішні проблеми українського суспільства – малозрозумілі і малоцікаві [3]. Така тенденція добре помітна в процесі спостереження трансформації творчості багатьох українських письменників 90-х років, серед яких Юрій Андрухович, Іван Андрусяк, Сергій Жадан.

Китайський же постмодернізм все ще залишається орієнтованим на внутрішній ринок і аудиторію, крім того, відрізняється від українського такими важливими особливостями як: політизованістю й ідеологізованістю. Література весь час знаходиться під цензурою влади. Навіть у нинішній час державна ідеологія та закони ринку спрямовані на літературну творчість [2]. У зв'язку з цим постмодерністська література є вираженням ідеології нової ринкової економіки і її супутниці – масової культури. В китайській постмодерністській творчості більше реального життя і менше метафізичного мислення і фантастичних сюжетів.

Запропоноване порівняння засноване на спільних і відмінних рисах, що проявилися в становленні, розвитку та сучасному стані українського і китайського постмодернізму. Необхідно зазначити, що з боку обох країн все ще проявляється недостатньо інтересу до вивчення сучасної літератури одне одного, а тому дана тема представляє простір як для досліджень, так і для популяризації китайської літератури.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Поліщук Я. Альтернативна історія літератури – постмодерна парадигма: Нова історія української літератури (теоретико-методологічні аспекти). Київ: Фенікс, 2005. С. 54-62.
2. Завидовская Е. А. Постмодернизм в современной прозе Китая: дис. канд. фил. наук : 10.01.03 / Москва, 2005. 200 с.
3. Гундорова Т. Післячорнобильська бібліотека. Український літературний постмодернізм. Київ: Критика, 2013. 344 с.

ЛЕКСИЧЕСКИЕ СРЕДСТВА ОПИСАНИЯ ПРИРОДЫ В ПОЭЗИИ ГУ ЧЭНА

Тарасова Лилия Вячеславовна, студентка 2 курса

Харьковский национальный педагогический университет имени Г.С. Сковороды

Научный руководитель: к.ф.н., доц. Н.В. Рудая

70-е годы 20 столетия ознаменовались в Китае началом нового литературного течения, которое называется «туманная поэзия». Поэты писали свои стихи настолько расплывчато и завуалировано, что никто не понимал, что же авторы хотели сказать. Но поэты сознательно затемняли свою речь, стремились уйти от языка, который был «прозрачным» столько лет, полагая, что люди от этого устали. Одним из главных представителей «туманной поэзии» Гу Чэн (顾城). В 1985 году, по словам Гу Чэна, у него случилось откровение. Прежде он «пытался быть человеком», но понял, что мир иллюзорен и научился вести «теневое» существование. Он начал сравнивать стихи с водой, которая может течь в любом направлении и создавать любые формы. В его поэзии можно встретить много символов, выражающих неконкретность и многозадачность. Основной тематикой поэзии Гу Чэна являлась природа, возможно, потому что в детстве он много времени проводил на природе. Природа стала не просто объектом изображения, а основным источником вдохновения. В своих стихотворениях он не использовал имена людей или персонажей, он сравнивал все с природными явлениями, таким образом, создавая загадочность. В своей работе постараемся проанализировать лексические особенности описания природы в коротких стихах Гу Чэна.

Для анализа было выбрано несколько стихотворений. Общей их особенностью является частотное использование эпитетов, метафор и сравнений, что отвечает задаче поэта завуалировать и скрыть очевидное. Среди эпитетов доминирующее место занимают